

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

XCIV. Stephanus II. Anno Christi 752. Constantini Copronymi 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65464](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65464)

nec Zacharia, nec Stephani III. Romanorum Pontificum auctoritate Regnum Francorum à Childerico III. ad Pippinum translatum. Non dissentiunt ab Alexandro Dupin de antiqua Ecclesie disciplina dissertat. 7. cap. 3. §. 3. & Launojus lib. 7. epist. 9, *sed horum confidentiam,* ut scribit Fontaninus in Vindiciis diplomatum lib. 2 cap. 9. §. 7. *penitus jugulat Codex MS Gregorii Turonensis clausula de Pippini, cujus temporibus Codex scriptus est, in Francorum Regem consecratione, post Childericum solo detrusum* per auctoritatem & imperium sanctæ recordationis Domini Zachariæ Papæ, & unctionem sancti chrismatis per manus beatorum Sacerdotum Galliarum. Vide dissertationem nostram octavam, & annotat. 5. ad Leonem III.

(6) Joannes Diaconus in vita S. Gregorii lib. 4. cap. 75. Photius in Bibliotheca Cod. 252. pag. 1399. Ordericus Vitalis lib. 2. Hist. Eccl. pag. 453. inter Scriptores Normannicos Duchesnii.

XCIV.

STEPHANUS II.

ANNO CHRISTI 752.

CONSTANTINI COPRONYMI 12.

Bar. an. 752. § 9. 13. Pag. §. 15. 16. **S**acerdos summus in locum Zachariæ anno 752. VII. Kal. April. crea-

creatus est Stephanus II. aliis III. filius Constantini, Romanus, & Romanæ Ecclesiæ Diaconus. (1) Aistulphum Regem Longobardorum Ducatui Romano inferentem arma, atque excidium Urbi minitantem placare muneribus tentavit. At non perinde, ut sperabat, ipsi successit. Itaque Legatos misit ad Constantinum Copronymum rogantes, ut Urbem à Longobardorum furore tutaretur. (2) Hâc quoque spe dejectus, ad Pippinum confugit in Galliam, ubi magnus ei honos habitus est. Tunc, cum in Carisicato villa ad Isaram propè Noviodunum in Britanico monasterio degeret, Gallicanæ Ecclesiæ Antistitibus dedisse undeviginti responsa fertur, à Sirmondo primùm edita: inter quæ supposititium est undecimum illud *de Presbytero, qui, cum deesset aqua, periclitantem infantem vino baptizavit.* (3) Tunc etiam Pippinum cum filiis Carolo & Carolomanno sacri olei unctione inauguravit Regem, ac fœdus juxta pacta inter Gregorium III. & Carolum Martellum conventa sancivit, ut Pontifex Pippinum ejusque successores

Bar. an.

753. §. 1.

2. 12.

Pag. §. 1.

2. 4.

An. 754.

§. 1. 2. 14

Pag. §. 68

B b 5

col:

collatâ *Patriciatûs* dignitate constitueret Patronos ac Defensores Sedis Apostolicæ: (4) Pippinus verò atque alii post ipsum Reges Francorum, quoniam Orientis Imperatores omnem Ecclesiæ defendendæ curam abjecissent, tenerentur illam adversus quoscunque Longobardorum &

Bar. an.

755. § 24
26.

Pagius

§. 5. 6.

Græcorum impetus tueri atque defendere. Quare Pippinus bis cum exercitu Italiam ingressus, *Ædistragum* Aistulphum coëgit restituere Exarchatum, quem occupârat, pulso Eurychio Exarchorum postremo. Recuperatas ditiones Apostolicæ Sedi omnes concessit, atque ita Pontifici Romani Principatum instituit. (5)

Bar. an.

756. § 25

Aistulpho mortuo, orta inter Longobardos de successore certamina. Stephanus Desiderium Longobardorum in Tuscia Ducem juvit auxiliis Francorum ad Regnum obtinendum, lege eâ, ut Urbes redderet à Pippino Romanæ Ecclesiæ donatas, & contra pactum ab Aistulpho retentas, Faventiam videlicet, Forum Corneli, Ferrariam Auximum, Anconam, Cumanum, & Bononiam. Ex his Faventiam duntaxat, & ut ait

Ana.

Anastasius, *universum Ducatum Ferraria in integrum Pontifex recepit, quòd Desiderius Regnum adeptus non steterat in fide.* (6) Nec interim Bar. an. 754. § 36 animo minus intento rebus sacris curandis fuit. Damnavit enim impium conventiculum jussu Constantini Copronymi habitum Constantino-
 poli contra imagines sacras, (7) eundemque Copronymum studuit ab scelere revocare. Ingentibus pro Ecclesia laboribus perfunctus, anno Bar. an. 757. §. 1. Pag. 91. 757. VIII. Kal. Maji obiit, cum Pontificem se gessisset *annos quinque, & dies undetriginta.*

ANNOTATIONES.

(1) Ego secutus Anastasium & Flodoardum in Fragmentis de Pontificibus Romanis omitto Stephanum nescio quem Presbyterum Romanum, qui decessit tertio post die, quam electus fuerat. Primus omnium illam Romanis Pontificibus annumerasse dicitur Panvinius in Chronico Ecclesiastico pag. 37. Ejus vestigiis insistere Baronius, alique. Sed *opinio illa, ut ait Pagius ad an. 886. §. 7. omnes antiquos scriptores contrarios habet, omnesque Pontificum Romanorum Catalogos, in quorum nullo nomen Stephani Presbyteri, quia nempe tantum electus fuit, legitur.* Quamobrem qui

qui aliis Stephanus III. est, mihi dicitur II. quem alii IV. ego III. facio, & sic deinceps usque ad Stephanum IX. qui ab aliis X. appellatur.

(2) *Κόπρος* *stercus* est, & *ὀνομα* *nomen* Pudendi cognominis originem refert Zonaras lib. 15. Annal. pag. 80. edit. Venetæ. *Natus est Leoni catulus Patre crudelis, cujus matrem Mariam diademate ornavit, & puerum in magna Ecclesia baptizavit, Constantini nomine indito: qui cum in sacrosancta illa aqua mergeretur, fertur excrevisse stercus, unde Copronimus est cognominatus.* Eodem modo Theophanes in Chronographia pag. 266. edit. Venetæ. Vide Baronium ad an. 719. §. 20. & ad an. 775. §. 3.

(3) Ipsa responsi verba hæc sunt apud Lab. tom. 6. Conc. pag. 1652. & apud Harduinum tom. 3. pag. 1987. *Si in vino quis, propterea quod aquam non inveniat, omnino periclitantem infantem baptizavit, nulla ei exinde adscribitur culpa. Infantes sic permaneant in ipso baptismo. Nam si aqua adsuit presens, ille presbyter excommunicetur, & pœnitentia submitatur, quia contra Canonum sententiam agere presumpsit.* Hoc responsum datum à Stephano II, ut consuleret necessitati, aliqui existimârunt. Hos refellit Harduinus Quæst. De baptismo in vino. *Nam quia lege sancitum est, baptismus ut suscipiatur, si qui-*

si quidem consultum salutis nostrae cupimus: eâdem nominatim excipitur, quem admodum ritè tradatur, ex aqua nimirum: ipso legem statuente Domino: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei... Hinc Augustinus, cuius tot passim occurrunt de Baptismi natura ac dotibus præclara voces atque sententia, idem de materia affirmatè quidem ac præcisè; sed tamen verè pronunciat tract. 15. in Joan. Tolle aquam, non est baptismus. Postea idem Harduinus, rejectâ etiam eorum sententiâ, qui dicunt, responsum illud esse mendosum, multis argumentis concludit, esse subditivum, & ab imperito aliquo confarcinatore, nec satis provido assutam hanc infeliciter laciniam Stephani responsis: & ab eodem pari arte atque fallaciâ Siricio quoque ipsi attributam sub Gratiani monachi tempora.

(4) Petrus de Marca lib. 1. de Concordia cap. 12. §. 3. Hic (Stephanus) II. dum Aistulphi Longobardorum regis armis undique premeretur (qui quidem post Exarchatus & provincia Romane civitates, depulsis inde Constantinopolitanorum presidis, valido exercitu occupatas, patrimonium Ecclesie Romane usurpaverat) ad Gallias magnoprocerum Romanorum comi-

mi-

*mitatu stipatus accessit: ubi fœdus cum
 Pippino Rege pepigit iis conditionibus, ut
 Rex ejusque filii Patricii Romanorum di-
 cerentur, & Ravenna Exarchatus, à
 Longobardis armorum vi repetitus, do-
 natione Pippini in Romanam Ecclesiam
 transferretur. Hæc conventa liquidum
 ostendi non possunt, quàm ipsiusmet Ste-
 phani verbis: qui tùm denuo ab Astul-
 pho fœderibus infractis Roma obsidione
 pateretur, pacta illa Pippino rescribat:
 Dum vestris mellifluis obrutibus presen-
 ti sumus, omnes causas Principis Aposto-
 rum in vestris manibus commendavimus.
 Quoniam quidem inspirati à Deo autem pe-
 titionibus nostris accommodare dignati estis,
 & vos beato Petro polliciti estis, ejus justitiam
 exigere, & defensionem sanctæ Dei
 Ecclesiæ procurare. Patricii verò digni-
 tatem Stephanum Pippino Regi & ejus
 filiis contulisse, fidem facit epistola Stephe-
 ni tertia, cujus inscriptio hæc est: Domi-
 nis Excellentissimis Pippino Regi & nostro
 spirituali compatri, seu Carolo & Carolo-
 manno, item Regibus, & utrisque Patriciis
 Romanorum Stephanus Papa.*

*Porro Patricii nomen duo quædam
 complectebatur, & jurisdictionem, quæ
 Reges in Urbe ex consensu Pontificis &
 populi Romani potiebantur, & protectio-
 nem seu defensionem, quam Romana Eccle-
 sie*

clesia polliciti erant: Dicit jurisdictionem,
non dominium, quod Patriciatús voca-
 bulo significari arbitrantur obtrectatores
 Romanæ Ecclesiæ: nec dicit, Francorum Re-
 ges jurisdictionem illam habuisse ipsos per
 se, tanquam supremos Principes ac Domi-
 nos, sed delatam eis fuisse *ex consensu Pon-*
tificis, quocum conjungitur populus Roma-
 nus juxta phrasim Anastasii: *Sanctus Pe-*
trus, & Respublica Romanorum. Vide
 Pagium ad an. 789. § 9.

Ludovicus Thomassinus de vet. & novâ
 Ecclesiæ disciplina tom. 3. lib. 1. cap. 29. §. 8.
Nulli hinc suspicionum fomites, nulli emu-
lationis aculei in Republica vel Civitate
Romana, ut qua in unum cum Ecclesia B.
Petri corpus jamdiu concrevisset, non aliâ
multis sæculis defensore usa, non aliâ
capite conspicua, quàm Pontifice Roma-
no. Ideo & cum Desiderius Aistulpho
successisset, & Rachis repudiatâ veste Mo-
nasticâ regnum repeteret, ille Reipublicæ
reipublicæ se redditurum professus, hoc est
Ecclesiæ, Ducatum Ferrariensem reddidit
cum aliis Urbibus, eâ conditione, ut Pon-
tifex Rachisem compelleret in suum se
Cenobium rursus abdere, quod & fecit.

(5) Quot urbes complecteretur donatio
 Pippini, quæ Anastasii ætate servabatur in
 tabulario Romanæ Ecclesiæ, parùm conve-
 nit. Nam Leo Ostiensis lib. 1. Chron.
 Casin

Casin. cap. 8. eam donationem extendit præter fines Urbium, quas Anastasius recenset. Antonio Pagio ad an. 755. § 6. certum videtur, ab hoc tempore plenam in rebus civilibus administrationem Pontifices tam Roma, quam in Exarchatu Ravennatensi exercuisse, nisi rebellionum moribus aliquando impedirentur. Romani enim, ait idem Pagius ad an. 796. §. 11. anno 754, quo Pippinus Exarchatum Ravenna Principi Apostolorum ejusque successoribus concessit, Constantini Copronymi Imperatoris heretici, qui eos adversus Longobardos defendere non poterat, dominationem penitus excussere, & Rempublicam instituere, cujus caput Romanus Pontifex, Defensor verò ac Protector Pippinus Galliarum Rex dicti sunt. Hinc quando Stephanus II. in suis litteris de Aistulpho Longobardorum Rege, & de vexatione Urbis Romana sermonem habet, nusquam meminit Imperatoris; Romanosque populum suum appellat, ut videre est in ejus Epistolis 3. 4. & 6. ad Pippinum Regem. Eodem modo loquitur Paulus Stephani successor & Hadrianus I. ille in epistolis 2. & 7. ad Pippinum, hic epistola ad Carolum Magnum, scripta anno 775. Nec refert, quòd memoratæ epistolæ, ut subjicit idem Pagius §. 14. dicantur data imperante Domino piissimo Augusto Constantino

Stabino à Deo coronato, Magno Imperatore anno XXXI. *vel aliquo alio ejusdem Imperatoris.* Nam *præfati Pontifices Romani* us formulis tunc usi sunt, tanquam notis temporariis, qua nullam subjectionem inferebant. In Concilio Romano anno 743. habito legitur, ut ibidem apud Baronium num. 17. videre est: Factum esto hoc Concilium anno secundo Artabaldi Imperatoris, nec non Luitprandi Regis anno trigésimo secundo, indictione duodecimâ. Sed inde non sequitur, Romam Luitprando Longobardorum Regi subditam fuisse; alioquin uno eodemque tempore duos supremos Dominos agnovisset, Artabaldum nempe Imperatorem, & Luitprandum Regem; cum tamen certum sit, Luitprandum nunquam in Urbem Romanam dominationem exercuisse. Vide annotat. 3. ad Leonem III.

(6) Quid sibi velint verba hæc Anastasii, explicat Anastasius ipse in vita Hadriani I. pag. 235. scribens, Desideriam sibi usurpasse Civitatem Faventiam, & Ducatum Ferraria seu Domaciam de Exarchatu Ravennate, quas sanctæ memoriæ Pippinus Rex, & ejus filii Carolus & Carlomanus Excellentissimi Reges Francorum & Patrici Romanorum Beato Petro concedentes obtulerunt.

(7) Theophanes in Chronographia pag. Sandini Vitæ Pontif. Cc. 285.

285. edit. Venetæ: *Eodem anno (754) impius Constantinus adversus sanctas & venerandas imagines illegitimum trecentarum triginta & octo Episcoporum in Hæria Palatio coëgit conciliabulum. In eo definitum, sacras imagines idola esse, & qui eas colerent, idololâtras: damnatque anathemate, qui honorem illis haberent: decretum insuper, ut hæc sceleratorum hominum coitio Septima Oecumenica Synodus diceretur. Hujus Acta inserta sunt Actiæ VI. veræ ac legitimæ Synodi Oecumenicæ VII. & ibidem refutata ac rescissa. Quidam tradunt, hanc Ieonomachorum turbam ad impietatis provectam, ut edito canone negaverit, Deiparam Virginem, & Sanctos posse precibus suis ac patrocinio Deum nobis propitium reddere, causamque nostram adjuvare. Quod falsum est. Nam apud Labbeum tom. 7. Conc. pag. 871. & 872. ita in eo conventiculo statutum reperio: *Si quis non confitetur, sanctam semper Virginem Mariam propriè & verè Deiparam, quavis visibili & invisibili creaturâ superiorem, & cum sincera fide ejus intercessionem, tanquam quæ libertatem apud eum, qui ex se genitus est, Deum habeat, non postulaverit, anathema. Et paulò post. Si quis non confitetur, omnis, qui à seculo hucusque & ante legem, & in lege, & in gratia à Deo dati fuerunt, Sanctos**

venerandos esse coram Deo & animâ & corpore, & horum intercessionem non petierit, acpote qui libertatem apud Deum habeant pro mundo secundum Ecclesiasticam traditionem intervenire, anathema. Nec aliud, ut ait Nat. Alexander in Hist. Eccl. Sac. VIII. cap. 2. art. 1. §. 2. colligi potest ex Actis S. Stephani Junioris, laudatis à Cardinali Baronio: qua blasphemia quidem meminere ab Iconomachorum Antistitibus verbo tenus in beatam Virginem prolata, non autem canone sancita.

XCV.

S. PAULUS I.

ANNO CHRISTI 757.

CONSTANTINI COPRONYMI 17.

STEPHANO II. substituitur Paulus ejus frater, ipse quoque Romanæ Ecclesiæ Diaconus. (1) Vix Pontifex factus, antequam consecratur (consecratus autem est IV. Kal. Jun. an. 757.) epistolam dedit ad Pippinum Regem Francorum petens, ut pergeret juxta scædus præsidio esse Romanis. (2) Anno Pontificatûs quarto, datâ ad eundem Pippinum aliâ epistolâ, rogavit, ut Desiderium Regem

Bar. an.
757. § 2.
3. 4.
Pag. 91. 2

Cc 2

gem